

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7920204886
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:7920204886.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členov senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci maloletej U. D., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenej kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny N., dieťa rodičov: H. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XX/XX, XXX XX Q., právne zastúpenej Mgr. Romanou Habiňakovou, advokátkou so sídlom v Košiciach, Štúrova 20, 040 01 Košice a X. D., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom Z., Č.. XXX, V., L. S. U. M. XXX, XXX XX V., právne zastúpeného: JUDr. Tomášom Turcsányim, advokátom so sídlom v Košiciach, Krmanová 14, 040 01 Košice, o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca voči rozsudku Okresného súdu Trebišov pod. sp. zn. 15P/209/2020-447 zo dňa 19. októbra 2020 v spojení s dopĺňacím rozsudkom 15P/209/2020-469 zo dňa 18. novembra 2022, takto

rozhodol:

- Potvrdzuje rozsudok v napadnutých výrokoch I., III., IV.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je úprava práv a povinností rodičov k maloletej U. D., nar. XX.XX.XXXX na čas do rozvodu manželstva. Matka podala návrh na úpravu práv a povinností k maloletej U. D., nar. XX.XX.XXXX a žiadala zveriť maloletú do svojej starostlivosti, zo strany otca určiť výživné vo výške 150 eur mesačne a upraviť styk s maloletou tak, že otec sa bude stretávať s maloletou každý druhý víkend od piatku od 16:00 hod. do nedele 17:00 hod.
Spolu s návrhom vo veci samej podala matka aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Trebišov rozsudkom pod č.k. 15P/209/2020-447 zo dňa 19.10.2022 v spojení s dopĺňacím rozsudkom 15P/209/2020-469 zo dňa 18.11.2022 ako súd prvej inštancie rozhodol tak, že: I. X. U. D., nar. XX.XX.XXXX zveruje do osobnej starostlivosti matky.

II. Výživné za obdobie od 10.12.2020 do právoplatnosti tohto rozsudku neurčuje.

III. Otec, je povinný prispievať na výživu maloletej U. D., nar. XX.XX.XXXX sumou 150,-Eur mesačne, vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca vopred, k rukám matky, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Otec je oprávnený stretávať sa s maloletou U. D., nar. XX.XX.XXXX

- každý párný víkend v čase od piatka od 18:00 hod. do nedele do 17:00 hod.,
- v čase školských jarných prázdnin v každom párnom roku od 08:00 hod. prvého dňa prázdnin do 17:00 hod. posledného dňa prázdnin,
- v čase školských jesenných prázdnin v každom párnom roku od 08:00 hod. prvého dňa prázdnin do 17:00 hod. posledného dňa prázdnin,
- v čase školských letných prázdnin v každom roku od 01.07. od 08:00 hod. do 15.07. do 17:00 hod. a od 01.08. od 08:00 hod. do 15.08. do 17:00 hod.,
- počas vianočných sviatkov v každom párnom roku od 23.12. od 08:00 hod. do 25.12. do 17:00 hod. a od 02.01. od 08:00 hod. do 06.01. do 17:00 hod.,
- počas vianočných sviatkov v každom nepárnom roku od 26.12. od 08:00 hod. do 01.01. do 17:00 hod.,
- počas veľkonočných sviatkov v každom párnom roku od štvrtka od 08:00 hod. do soboty do 17:00 hod.,
- počas veľkonočných sviatkov v každom nepárnom roku od nedele od 08:00 hod. do utorka do 17:00 hod.

s tým, že matka je povinná v určených dňoch a časoch v mieste svojho bydliska maloleté dieťa riadne pripravené spolu s preukazom poistenca verejného zdravotného poistenia, maloletú odovzdať otcovi a ten je povinný v určených dňoch a časoch na tom istom mieste maloleté dieťa spolu s preukazom poistenca verejného zdravotného poistenia, maloletú odovzdať matke.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Každý z rodičov bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

3. Súd prvej inštancie rozhodnutie odôvodnil tým, že mal skutkovo preukázané zo skutkových tvrdení účastníkov, predložených listinných dôkazov, znaleckého posudku, ako aj vyjadrení a správ kolízneho opatrovníka, skutočnosti, ktoré uviedol vo svojom rozhodnutí zo dňa 19.10.2022. Z uvedeného dospel k záveru, že v najlepšom záujme maloletej U. je aby bola zverená do starostlivosti matky, ktorá sa snaží dieťa výchovne viesť. Aj keď má dieťa k obojom rodičom vybudované vzťahy, medzi rodičmi je výrazne deštruktívna, konfliktná atmosféra, čo dieťa vníma a ovplyvňuje ho to. Aj keď súd vyslovil, že je nepochybne možné súhlasiť s názorom otca, že každý s rodičov má zhruba rovnakú schopnosť samostatne vytvoriť pre dieťa výchovné prostredie k čomu napokon dospela vo svojom znaleckom posudku aj znalkyňa, matka výraznejšie vystupuje ako autorita s istou ochotou ku kompromisu. Matka je viac prístupná k hľadaniu riešenia, pričom otec vo svojich vyjadreniach je útočnejší, pomstychtivý, riadi sa motívom pomsty matke za opustenie a rozpad rodiny, čo bude sprevádzať v podstate celý ďalší vývin maloletej U.. Aj znalkyňa v závere znaleckého posudku jednoznačne označila otca ako rodiča, ktorý priamo aj nepriamo ovplyvňuje maloletú. Otec nevytvára pre dieťa dostatočné bezpečné prostredie na prejavovanie vzťahu maloletej k matke bez toho, aby dieťa vystavoval konfliktu lojality a následnému pocitu viny. Otec nehľadá kompromis, snaží sa vytristať matku. Ťažko sa vyrovnáva s rozpadom rodiny, pričom si aktuálne udržiava cez moc svoju hodnotu manipuláciou s dcérou a neoddeľovaním svojich a dcériných potrieb. Ako samostatný rodič je jednostranne protektívny, dcére sa snaží vyhovieť a naplňovať jej potreby na úkor autoritatívnych kontúr výchovy. Svojimi pohnútkami sa otec netají, pričom bráni maloletej v rovnocennom kontakte s matkou. Snahou otca bolo vykresliť matku ako nekompetentnú a nemorálnu. Čo sa týka maloletej U. táto sa ocitla v emočne agresívnom spore rodičov, pričom aktuálne má problém s hranicami a disciplínou. Potrebuje rodičov provokovať, presadzovať sa a tí namiesto toho, aby sa snažili o jednotu vo výchove jej prejavy vnímajú ako výsledok výchovy druhého rodiča. Rodičia používajú vlastné dieťa ako nástroj boja proti opačnému rodičovi.

4. Prvostupňový súd dospel k záveru, že po komplexnom vyhodnotení najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa so zohľadnením všetkých podstatných okolností posudzovanej veci konštatoval, že z oboch rodičov je matka tá, u ktorej budú zabezpečené najpriaznivejšie podmienky pre vývoj maloletej. Práve matka viac rešpektuje postavenie otca a jeho nezastupiteľnú úlohu v živote dieťaťa a je väčšou zárukou k rešpektovaniu práva dieťaťa na udržiavanie pravidelného a v rámci možností aj rovnocenného osobného styku s druhým rodičom. Ako vyplýva zo znaleckého posudku ani znalkyňa nezistila, že by matka dieťa ovplyvňovala. Práve naopak otec je tým, ktorý devalvuje rodičovské kompetencie matky, dieťa vystavuje konfliktu lojality. Využívajúc tieto zistenia v kontexte obsahov týchto záverov súdom vyžiadovaných správ od kolízneho opatrovníka, ako aj záverov znalkyne, súd dospel k záveru, že je v najlepšom záujme dieťaťa zveriť dieťa do osobnej starostlivosti matky.

Súd po vykonaní dokazovania dospel k záveru, že hoci obaja rodičia sú spôsobilí maloletú U. vychovávať, nedokážu kooperovať a komunikovať medzi sebou. Striedavá starostlivosť nie je ani v

záujme dieťaťa, ktorého psychická kondícia nie je taká, aby dokázalo zvládnuť striedavú starostlivosť z psychologického hľadiska. Dieťa má niekoľko vývinových oneskorení je mimoriadne labilné, emočne až kognitívne sa o niečo oneskoruje so svojou normou, potrebuje preto stabilitu, stimuláciu, jednotnú výchovu, čo odporuje striedavej starostlivosti. Súd preto návrh otca na zverenie dieťaťa do striedavej starostlivosti zamietol.

5. Súd prvej inštancie poukázal na príslušné ustanovenia Zákona o rodine, ako aj poukázal na to, že základnou podmienkou správneho určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozhodnutia, ktorá musí predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných aj nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná.

Pokiaľ ide o výšku príjmov prezentovaných v priebehu konania oboma rodičmi za obdobie rokov 2019 až do rozhodnutia súdu tieto neboli rodičmi namietané a neboli ani v rozpore s výsledkami vykonaného dokazovania. Súd vychádzal pri učení výšky výživného z čistého príjmu matky čo predstavuje 504,15 eur ako aj čistého príjmu otca, ktorý je 1 074,63 eur. Na základe toho určil vyživovaciu povinnosť zo strany otca vo výške 150 eur mesačne vychádzajúc z veku maloletého dieťaťa, jeho aktuálnych potrieb v predškolskom veku ako aj z príjmových a majetkových pomerov oboch rodičov, ktoré vyčíslila jednak matka ako aj otec vo svojich písomných podaniach.

Za obdobie od podania návrhu teda od 10.12.2020 do právoplatnosti rozsudku súd výživné neurčil, keďže počas striedavej starostlivosti výživné rodičia nežiadali. Matka nežiadala ani výživné od 10.12.2020 do 26.03.2021 nakoľko ich v tomto období si rodičia toto dieťa odovzdávali.

6. Čo sa týka úpravy styku s maloletou U. zo strany otca súd upravil styk v takom rozsahu, ktorý korešponduje so záujmom maloletej a je z hľadiska jej veku primeraný, pričom korešponduje aj so skutočnosťou, že otec deklaroval tiež záujem podieľať sa na starostlivosti o dieťa, pričom rodičia žujú v rôznych okresoch.

Oprava konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 CMP.

III. Obsah odvolania a vyjadrenie k odvolaniu

7. Proti rozsudku podal odvolanie otec maloletej proti výrokom I., III. a IV.. Odvolanie právne odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

V dôvodoch uviedol, že s vykonaného dokazovania vyplynulo, že obaja rodičia majú záujem o osobnú starostlivosť o maloletú a tak isto aj to že sa vedia o maloletú náležite postarať a zabezpečiť jej zdravý vývoj a všetky nevyhnutné potreby. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že maloletá považuje za svoj domov najmä domácnosť otca, kde vyrastala, kde ma svojich kamarátov a kde navštevuje materskú škôlku. Poukázal na Uznesenie Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7CoP/21/2021 zo dňa 15.03.2021, na základe ktorého sa až doposiaľ vykonávala striedavá osobná starostlivosť o maloletú, pričom táto starostlivosť je v prospech maloletej počas tohto obdobia neboli nejaké závažne problémy, resp. nejaké komplikácie. Aj odovzdávanie maloletej medzi rodičmi prebiehalo bez problémovo a bez konfliktných situácií. Otec má za to, že striedavá starostlivosť je pre maloletú vhodná a prospešná.

Namietal výšku stanoveného výživného s poukazom na výdavky, ktoré sa každým rokom zvyšujú pričom uviedol, že jeho mesačný príjem je vo výške 950 eur s tým, že jeho mesačné výdavky sú približne vo výške jeho mesačnej mzdy, teda vo výške 850 eur. Súd by mal podľa neho prihliadať na reálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca a navrhol stanoviť vyživovaciu povinnosť sume 100 eur mesačne.

V odvolaní zároveň nesúhlasil so závermi súdu, kolízneho opatrovníka ani so záverom súdneho znalca, že by bol z jeho strany vyvíjaný nátlak na maloletú a že by podnecoval maloletú oči matke alebo nejakým spôsobom ovplyvňoval maloletú. S matkou nemá dobré vzťahy a to z dôvodu, ako sa zachovala a ako opustila ich spoločnú domácnosť a preto nemá záujem s matkou komunikovať v inom rozsahu ako nevyhnutnom.

Navrhol napadnutý rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie.

8. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie a navrhol rozhodnutie ako správne potvrdiť.

9. K podanému odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej, ktorá uviedla, že striedavá starostlivosť nevytvára bezpečné prostredie pre maloletú a že je v najlepšom záujme maloletej, aby bola zverená do osobnej starostlivosti matky, ktorá sa snaží dieťa výchovne viesť, ktorá vystupuje ako autorita, je viac prístupná hľadaniu riešenia a rešpektuje práva maloletej na udržiavanie rovnocenného styku s druhým rodičom. Uvedené potvrdilo aj znalecké dokazovanie.

Podľa matky otec napriek rozhodnutiu súdu stále negatívne vplyva na maloletú tým, že jej vraví, že ju nebude brávať na výlety, navštevovať ju, čo maloletú demotivuje a z tohto postupu, teda matka cíti, ako keby maloletú vydieral. Taktiež otec maloletej šíri nepravdivé informácie o matke. Preto má matka vážne obavy, že výchovne metódy otca ohrozujú zdravý vývin maloletej. So striedaním, teda dvoch materských škôlok matka nesúhlasí ani vzhľadom k zdravotnému stavu maloletej, ktorá striedaním dvoch kolektívov bude značne vystavená stresovým situáciám. Ďalej uviedla vo vyjadrení, že si našla zamestnanie v blízkosti domova a so znížením príjmu sa jej znížili aj náklady na cestovanie. Všetky výdavky zdokladovala pričom finančne jej vypomáhajú rodinní príslušníci. K príjmom otca uviedla, že dosahuje čistý mesačný príjem vo výške 1 074,63 eur a okrem toho pracuje aj na dohodu ako vodič kamióna s príjmom približne 65 eur mesačne. Vzhľadom na výdavky je v možnostiach otca uhrádzať výživné vo výške 150 eur mesačne. Otec nemá žiadnu inú vyživovaciu povinnosť, kým matka má vyživovaciu povinnosť aj voči maloletej H., ktorá jej bola zverená do výchovy a starostlivosti. Príjem matky je podstatne nižší ako príjem otca a aj životná úroveň matky je nižšia ako u otca. Navrhla napadnuté rozhodnutie potvrdiť.

10. K vyjadreniu matky sa vyjadril kolízny opatrovník, ktorý súhlasí s vyjadrením matky, pričom niekoľkokrát navštívil domácnosť matky, prešetril pomery a dospel k záverom s ktorými oboznámil súd.

11. Ohľadom vyjadrenia matky k odvolaniu otca sa vyjadril otec maloletej, ktorý nesúhlasí s vyjadrením teda kolízneho opatrovníka, ktorý vo svojom vyjadrení odkazuje na závery znaleckého dokazovania a žiadnym spôsobom sa nevyjadril k argumentácii otca.

Zároveň sa nestotožnil ani s tvrdeniami matky, pretože ich považuje za nepravdivé, účelové s cieľom zabrániť otcovi v styku s maloletou iba na súdom určený čas. Dôvodil tým, že obaja rodičia sa vedia o maloletú náležite postarať a zabezpečiť jej zdravý vývoj a všetky nevyhnutné potreby. Striedavá starostlivosť o maloletú prebiehala po dobu takmer dvoch rokov od marca 2021 a túto má maloletá už zaužívanú. Maloletá má s otcom vybudovaný veľmi blízky vzťah rada do domácnosti chodievala, pričom v susednej obci navštevuje materskú škôlku a má v bydlisku otca aj kamarátov. Poukázal na znalecký posudok a uviedol, že maloletá považuje za svoj domov domácnosť otca a súd by mal prihliadať aj na vyjadrenie maloletej. Čo sa týka komunikácie ohľadne dieťaťa otec maloletej sa snaží s matkou maloletej komunikovať ohľadom potrebných záležitostí týkajúcich sa dieťaťa.

Vo vyjadrení otec namieta, že súd pri vyhlásení rozsudku nebral do úvahy zmenu pomerov na strane otca a to vo vzťahu k výdavkom, ktoré sa v období posledného roka značne zvýšili, čo sa týka domácnosti ako aj výdavkov na PHM a potraviny a tiež požadoval striedavú starostlivosť, čím by v takomto prípade neplatil výživné. Zároveň uviedol, že v domácnosti matky majú príjem dve až tri osoby, čím je ich príjem vyšší ako príjem otca.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

12. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP) oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech, resp. prospech bolo vydané rozhodnutie (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa s poukazom na ustanovenie § 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d), g) CSP po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti v súlade s § 127 a § 363 CSP a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania s poukazom na ustanovenie § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 329 ods. 1 CSP, keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že boli splnené podmienky pre potvrdenie rozsudku podľa ustanovenia § 387 ods. 1 CSP.

13. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého

rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplní na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

14. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím prvej inštancie, pretože jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá. Má za to, že všetky dôvody, ktoré uvádza v odvolaní odvolateľ, ako aj matka maloletých detí vo vyjadrení k odvolaniu otca, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. Pritom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tvoria jeden celok.

15. Odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutočný stav veci. Odvolací súd nenašiel dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu odchyliť. Napadnutý rozsudok považuje odvolací súd za vecne správny, jeho správnosť argumentuje nasledovne.

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo potrebné posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre zmenu rozsudku súdu prvej inštancie.

17. Odvolateľ voči rozsudku súdu prvej inštancie nesúhlasí s určeným zverením maloletej U. do osobnej starostlivosti matky, nesúhlasí so stanovenou výškou výživného, pričom argumentuje tým, že súd prvej inštancie rozhodol v neprospech záujmov maloletej U.. Dôvodil v odvolaní tým, že súd prvej inštancie v rozhodnutí dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na nové konanie a rozhodnutie súdu prvej inštancie, resp. určiť alebo rozhodnúť o striedavej starostlivosti rodičov tak ako to bolo doposiaľ.

18. Čo sa týka vyjadrenia matky táto navrhla spolu s kolíznym opatrovníkom rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť.

19. V nadväznosti na uplatnené odvolacie námietky odvolací súd uvádza, že za situácie súdom zisteného skutočného stavu možno konštatovať, že rozhodnutie o zverení maloletej U., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky ako aj určené stretávanie otca s maloletou a následne určenie samotného výživného zo strany otca, ktorý je povinný prispievať na výživu maloletej sumou 150 eur mesačne zodpovedá odôvodneným potrebám maloletej U., pričom súd správne určil aj výšku výživného, ktorá zodpovedá možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného rodiča t.j. otca, prihliadnuc na osobnú starostlivosť matky, ako aj osobnú starostlivosť otca, pričom boli preukázané skutočnosti uvedené v rozsudku súdu prvej inštancie.

20. Rozhodovanie o výžive maloletých detí je konaním vo veciach starostlivosti súdu o maloletých v zmysle ustanovení § 111 až § 121 CMP. Okruh účastníkov tohto konania treba posúdiť podľa ustanovenia § 7 ods. 2 CSP, podľa ktorého v konaní, ktoré možno začať aj bez návrhu, je účastníkom aj ten, o koho právach a povinnostiach sa má konať.

21. Podľa § 121 CMP rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

22. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu správne vyhodnotil existenciu dôvodov na zmenu rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach, ktorý rozhodol dňa 15.03.2021 pod č.k. 17CoP/21/2021-117 tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o zverení maloletej U., nar. XX.XX.XXXX do striedavej starostlivosti oboch rodičov, ktorá sa mala realizovať v týždňových intervaloch s miestom striedania vždy v bydlisku toho rodiča u ktorého končí interval a to v nedeľu o 8:00 hodine s tým, že ako prvý je oprávnený zabezpečovať starostlivosť o maloleté dieťa otec od 8:00 hodiny prvej nedele nasledujúcej do právoplatnosti tohto uznesenia. Uložil zároveň obom rodičom podrobiť sa odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce sociálnych vecí a rodiny N. po dobu troch mesiacov. Na základe uvedeného rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach bola realizovaná striedavá starostlivosť oboch rodičov ohľadom maloletej U.. V rámci konania o návrhu matky na zverenie maloletej do osobnej starostlivosti matky bolo nariadené znalecké dokazovanie z odboru psychológie v rámci konania úpravy rodičovských práv a povinností na základe neodkladného opatrenia matky a

to znalkyňou X.. W. Q. a bol vypracovaný znalecký posudok zo dňa 22.07.2022, so závermi ktorého sa dostatočným spôsobom zaoberal a znalecký posudok a jeho závery vyhodnotil súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí zo dňa 19.10.2022. Rozhodol tak na základe listinných dôkazov, znaleckého posudku, ako aj vyjadrení otca, matky maloletej, ako aj kolízneho opatrovníka, ktorý zabezpečuje ochranu práv a povinností v danom konaní, čo sa týka maloletej. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné zmeniť rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach z 15.03.2021, ktorý uznesením pod sp. zn. 7CoP/21/2021-117 rozhodol o tom, že dieťa bude v striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie dostatočne zistil skutkový stav a z neho vyvodil aj následne správny právny záver ohľadom zverenia maloletej U., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matky a následnej úpravy stretávania otca s maloletou U., ako aj úpravy povinného prispievania na výživu maloletej U.. Pritom predpokladom takejto zmeny je aj podľa názoru odvolacieho súdu výrazná a trvalá zmena pomerov na strane tak otca maloletej, ako aj matky maloletej U..

23. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil existenciu dôvodov uvedených v rozsudku pri určení jednak výživného v zmysle príslušných ust. § 62 a § 75 zákona o rodine, ako aj existencie dôvodu na zmenu striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov na zverenie maloletej U. do osobnej starostlivosti matky tak ako je uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie.

24. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie vyplývajú závery, ktorými súd v odôvodnení svojho rozhodnutia, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje v súlade s ustanovením § 387 ods. 2 CSP.

25. Povinnosťou súdu pri určovaní výživného je prihliadať na najlepší záujem dieťaťa, ktorý má relevanciu pri určovaní rozsahu výživného. Každé dieťa má právo mať jasný životný štýl, rásť, potreby sú zvýšené, je potrebné prihliadnuť pri stanovení výživného aj na možné scenáre rozvoja vývoja dieťaťa a podrobiť to v krátkodobom a dlhodobom horizonte. Výživné znamená, že dieťa dostáva prostriedky a aj príležitosti, aby sa mohlo rozvíjať fyzicky, mentálne, duchovne, sociálnym zdravým, normálnym spôsobom, teda potreby dieťaťa pri stanovení výživného sú vnímané v najširšom slova zmysle a čo v najlepšom jeho záujme. Výživné má slúžiť na zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb dieťaťa s cieľom zabezpečiť rozvoj dieťaťa.

26. Zákon o rodine pri rozhodovaní o výške výživného vymedzuje kritériá ako určitý návod pre súd, kombináciou ktorých sa má určiť konkrétna výška výživného. Na strane oprávneného sú to relevantné odôvodnené potreby. Na strane povinného sú to schopnosti, možnosti a majetkové pomery. Schopnosti predstavujú subjektívne kritérium určovania rozsahu vyživovacej povinnosti a rozumejú sa nimi vlastnosti dané telesnými a duševnými schopnosťami konkrétnej osoby povinného, zdravotným stavom, vlohami, nadaním, získanými skúsenosťami. Pri posudzovaní schopností a možností povinného rodiča sú dôležité jeho reálne zárobokové (majetkové) pomery, dané napr. jeho fyzickým stavom, nadaním, množstvom získaných vedomostí a pracovnými skúsenosťami. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať, že súd vychádzal z týchto zákonných kritérií pri určovaní výšky výživného. V priebehu konania zo strany otca neboli tvrdené a predložené relevantné dôkazy preukazujúce neschopnosť otca plniť výživné vo výške určenej súdom. Je povinnosťou otca, aby objektívne súdu preukázal svoje príjmy a výdaje, svoje majetkové pomery a okruh vyživovaných osôb aby súd mohol relevantne určiť výživné.

27. Súd prvej inštancie zhodnotil v prvom rade potreby maloletej U., ako základné potreby, ktoré súvisia s uspokojovaním jej škôlkarskej povinnosti alebo v rámci voľného času mimo škôlky. Matka predložila súdu špecifikáciu potrieb maloletej U., ktoré súd prvej inštancie správne posúdil v tom smere, že bolo potrebné rozhodnúť o výživnom zo strany otca vo výške 150 eur tak ako to kvalifikoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia s dôrazom na výšku príjmu na strane otca i matky.

28. Odvolací súd pri vyhodnotení zisteného skutočného stavu a vyhodnocujúc námietky otca voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie prijal právny záver a má za to, že v danom prípade je dôvodné uplatnenie princípu potenciality príjmov otca, ako aj príjmov matky pri určení výživného zo strany otca v prospech maloletej U.. Odvolací súd takisto poukazuje na to, že pri uplatnení princípu potenciality príjmov osoby povinnej platiť výživné oprávnenej osobe súd neprihliada len na skutočné, teda faktické príjmy povinného, ktoré dosahuje v čase vyhlásenia rozsudku ale vychádza z jeho potencionálnych príjmov to znamená, ktoré teda potencionálne mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav,

schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania a jeho zameranie teda prax, jazykové znalosti a dopyt na trhu práce.

29. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Zjednodušene povedané, pokiaľ rodič má vyživovaciu povinnosť musí mať na zreteli vždy existujúcu vyživovaciu povinnosť tak, aby jeho plnenie žiadnym spôsobom nebolo ohrozené a to ani do budúcnosti.

30. Odvolací súd v zmysle ustanovenia § 26 zákona o rodine podľa ktorého ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností rozhodol súd prvej inštancie v súlade s uvedeným ustanovením, keď zmenil rozhodnutie pôvodne vydané Krajským súdom v Košiciach a maloletú U. zveril do osobnej starostlivosti matky. Podľa názoru odvolacieho súdu od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov, ktorá súvisí s plynutím času, z ktorej vyplýva potreba upraviť styk tak, aby zodpovedal súčasným potrebám maloletého dieťaťa. Odvolací súd má za to, že súd vo svojom rozhodnutí ohľadom styku týmito požiadavkám plne vyhovel. Súd sa dôsledne vysporiadal so závermi znaleckého posudku z odboru psychológia a s týmto záverom sa nakoniec stotožnil, pričom bral v úvahu bezpochyby zabezpečenie maloletej, jej starostlivosti na požadovanej úrovni čo sa týka jej psychického vývinu.

31. Vo vzťahu k odvolacím námietkam otca, odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny stav rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. právo a na správne súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, aby prebral a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov. Poukázal pritom odvolací súd na už skoršie rozhodnutia ústavného súdu IV. ÚS/252/2004, II. ÚS/3/1997, I. ÚS/50/2004 a II. ÚS/251/2003.

32. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia i konania, ktorému predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel ku správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov konania na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak prvoinštančný súd tieto okolnosti náležitým spôsobom posúdil v súhrne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil. Vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozhodnutia ide o rozhodnutie konzistentné a riadne odôvodnené.

33. Súd rozsudok súdu prvej inštancie považuje za presvedčivý, dôvody uvedené v rozsudku rovnako ako aj závery, ku ktorým súd dospel sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd preto konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia a napadnutého rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tomto rozsudku dôvod pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve správnosť a objektívnosť argumentačne presvedčivo odôvodňuje rozhodnutie súdu prvej inštancie. Z predstretých dôvodov by zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP. Odvolací súd ďalej na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty odvolateľa. Zverenie do striedavej osobnej starostlivosti s poukazom na aspekty, ktoré boli vyhodnotené ani odvolací súd v danej veci neakceptoval a z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplýva, že tak matka, ako aj otec sa vedľa maloletú U. postarať. Avšak čo sa týka osobnej starostlivosti táto je zo strany matky zabezpečená, čo vyplýva z vyjadrení znalkyne z odboru psychológie, ako aj z vyjadrení kolízneho opatrovníka, ktorý viackrát vykonal kontrolu pomerov v domácnosti matky. Napokon uvedené je zrejme aj z vyjadrení matky, ako aj otca maloletej.

34. Odvolací súd má za to, že už vyššie uvedené skutočnosti sú dostatočným dôvodom na samotné rozhodnutie o zverení maloletej U. do osobnej starostlivosti matky. Odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že aj v zmysle článku 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa musí byť záujem dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, právnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Z ustanovenia článku 5 Zákona o rodine bezpochyby vyplýva, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

35. Odvolací súd dáva účastníkom konania, hlavne otcovi maloletej do pozornosti článok 41 ods. 4 Ústavy SR, z ktorého jednoznačne vyplýva, že starostlivosť o deti a ich výchova je nielen právom rodičov, ale aj právom dieťaťa, ktoré má právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť, pričom toto právo môže byť obmedzené výhradne na základe rozhodnutia súdu a v súlade so zákonom. V tomto kontexte poukazuje odvolací súd aj na viaceré rozhodnutia súdov konkrétne Ústavného súdu Brno, pod sp. zn. TZ 71/2023 zo dňa 06.05.2023, v ktorom senát Ústavného súdu Českej republiky podotkol, že v konaniach o starostlivosti o deti je potrebné teda brať v úvahu aj vyjadrenie maloletého. Odvolací súd preto argumentuje tým, že v danom konaní súd prvej inštancie v celom rozsahu dôvodil poukazom na hodnotenie vykonaných dôkazov, nielen znalecký posudok, listinné dôkazy, vyjadrenia účastníkov konania, ale v prvom rade na vyjadrenie maloletej, ktorá sa vyjadrila, že má rovnako rada ocka, ako aj mamku, ale chce byť viac s mamkou.

36. Odvolací súd zdôrazňuje, že maloletá U. nepotrebuje len perfektných rodičov, ktorí by ju skôr či neskôr ničili svojimi očakávaniami a nárokmi, ktoré sú väčšinou odrazom ich vlastných nenaplnených ambícií, ale dieťa potrebuje dobrých rodičov, ktorí mu zabezpečia potrebu istoty a lásky, sú nablízku a nechávajú mu priestor na vlastný život, a preto potrebuje oboch rodičov. V tomto kontexte chce odvolací súd poukázať na to, že je potrebné aby zo strany otca aj napriek tej skutočnosti, že voči matke cíti nevráživosť preto, že opustila spoločnú domácnosť, že nechce žiť s otcom maloletej. Je potrebné podľa odvolacieho súdu ponechať uvedené konanie už minulosťou a venovať sa budúcnosti. To znamená maloletej U. sa venovať v tom smere, že budú rozvíjať jej vekové, sociálne cítenie a v ďalšom konaní upustiť od sporov medzi sebou a plne sa venovať výchove maloletej v uvedenom smere.

37. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu pomenoval v dôvodoch svojho rozhodnutia fakty a skutočnosti, z ktorých vychádzal pri svojom rozhodnutí a na základe, ktorých konštatoval súhrne svoje závery, ktoré tvoria vecné, správne, zrozumiteľné odôvodnenie samotného rozhodnutia súdu prvej inštancie. Podľa odvolacieho súdu neboli dôvodné odvolacie námietky otca maloletej, a preto v nadväznosti na uvedené odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP v spojení s ustanovenia § 2 ods. 1 CMP.

38. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 52 CMP v spojení s § 58 CMP, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

39. Rozhodnutie súdu bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere 3 : 0 hlasov (§393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolať musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).